

بِهِ نَامَ خَدَا

کارگاه مرور منظم

انواع دانش

- دو نوع دانش وجود دارد:
    - دانش ضمنی و شخصی
    - دانش کسب شده از علم و شواهد
- know that   know how

اهمیت عملکرد مبتنی بر شواهد

- تغییر پارادایمی از علم تجربی به سمت عملکرد مبتنی بر شواهد
- ارزش متون به آپدیت بودن و مفید بودن است
- بهترین شواهد:
- آنهایی هستند که برای قضاوت بالینی به کار می روند

مرور سیستماتیک

- خلاصه ای از یک سرچ کامل را نشان میدهد
- یک جواب کامل برای سوالات بالینی و راهنمای عمل فراهم می کند
- مرور سیستماتیک می تواند کمی یا کیفی باشد و پا حتی میکس انجام شود

مزایای مرور سیستماتیک

- یک راهنمای واضح برای عمل بالینی
- گنجاندن میزان زیادی از اطلاعات در یک فرم با معنی
- وجود بایاس کم به علت در دسترس بودن داده ها و انجام آن توسط دو نفر
- خطای مرتبط با تصادفی سازی کاهش می یابد
- توضیح برای عدم همسانی یافته ها
- افزایش توان مطالعه با بیان علت و معلولی

ادامه ...

- برای بکارگیری شواهد حدود ۱۷ سال زمان نیاز است
- با مرور سیستماتیک و متابالیز این روند تسریع می شود

مفهوم مرور سیستماتیک

- واژه مرور سیستماتیک به معنای ترتیب و برنامه یزی است
- یعنی مراحل از قبل تعیین شده ای وجود داشته باشد
- از مرور سیستماتیک کمی می توان متأانالیز انجام داد
- از مرور سیستماتیک کیفی می توان متاسنتز انجام داد
- **Narrative review** ها مرور سیستماتیک نیستند و بر اساس تجربه پژوهشگر و ذهنی انجام می شود و مراحل به صورت شفاف بیان نشده

ادامه ...

- مرور سیستماتیک جزء مطالعات تحقیقی مشاهده ای گذشته نگر می باشد
- مانند مطالعات دیگر روش تحقیقی از قبل طراحی شده دارد
- مراحل کار مرور سیستماتیک کمی و کیفی و تلفیقی مشابه است
- تکنیکهای مورد استفاده در هر مرحله می تواند براساس نوع سوال، نوع طراحی مطالعه، رویکرد و سنتز متفاوت باشد

مراحل مرور سیستماتیک

- مرحله اول: فرموله کردن سوال پژوهشی
- مرحله دوم: تدوین معیارهای ورود و خروج
- مرحله سوم: انجام جستجو
- مرحله چهارم: انتخاب مقالاتی که در مرور سیستماتیک باید وارد شود یا **ارزیابی اولیه**
- مرحله پنجم خارج کردن داده ها یا **ارزیابی ثانویه**
- مرحله ششم: سنتز داده ها
- مرحله هفتم: پیشنهاد برای مطالعات دیگر
- آپدیت کردن مرور سیستماتیک

فرموله کردن سوال پژوهشی

- مرور سیستماتیک پاسخ به **سوالات بالینی ویژه و narrow** را جستجو می کند
- سوال باید از لحاظ بالینی مربوط باشد
- سوالات باید در خصوص **سوالات مبهم و عدم پاسخ در بالین** باشد
- سوال چهارچوب جستجو، انتخاب و سنتز مطالعات را جستجو می کند

ادامه ...

- اگر سوال خیلی narrow باشد، تعداد مقالات خیلی کم باشد ارزش مقاله پایین می آید
- اگر خیلی هم وسیع باشد و پژوهش های زیادی باشد ایجاد ارتباط بین مطالعات مشکل است
- مثال پژوهش:
  - تاثیر ماساژ شکم بر کارکرد دستگاه گوارش چگونه است؟
  - شیوع افسردگی در بیماران تحت درمان همودیالیز چقدر است؟

جستجو برای عدم وجود مطالعه مشابه

- در سایت کوکران:
• به آدرس زیر:

<http://onlinelibrary.wiley.com/cochanelibrary/search> •

- در سایت پروسپرو در لینک زیر:
<https://www.crd.york.ac.uk/prospero/> •

Show messages

Wiley Online Library

Trusted evidence.
Informed decisions.
Better health.

Log in / Register

Search   Search Manager   Medical Terms (MeSH)   Browse

+ Title, Abstract, Keywords   Go   Save

[Search Limits](#)   [Search Help](#)   (Word variations have been searched)   [Add to Search Manager](#)

[Clear](#)

Please enter a search term. See Help for more information.

Wiley Online Library

Publications   Browse By Subject   Resources
[About us](#)   [Help](#)   [Contact Us](#)   [Agents](#)   [Advertisers](#)   [Media](#)   [Privacy](#)   [Cookies](#)   [Terms of Service](#)   [Site Map](#)

PROSPERO

International prospective register of systematic reviews

National Institute for
Health Research[Home](#) | [About PROSPERO](#) | [Help with registration](#)[Search](#) | [Log in](#) | [Join](#)

Click to [show your search history and hide search results](#). Open the [Filters](#) panel to find records with specific characteristics (e.g. all reviews about cancer or all diagnostic reviews etc)

[Go](#)[MeSH](#)[Clear filters](#)[Show filters](#)[First](#)[Previous](#)[Next](#)[Last](#)

(page 1 of 646)

32272 records found for *

[Show checked records only](#) | [Export](#)

Registered

Type

Title

Review status

10/06/2016

[CRD42016040009]

Review
Completed
published

07/03/2017

[CRD42017058744]

Review Ongoing

11/01/2018

Efficacy of carbetocin in the prevention of postpartum hemorrhage following vaginal or cesarean delivery: a systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials [CRD42018081803]

Review Ongoing

ادامه ...

- برای سوال پژوهشی از تکنیک PICO استفاده می کنیم.
  - $P =$ جمعیت
  - $I =$ مداخله
  - $C =$ مقایسه
  - $O =$ پیامد

ادامه ...

- برای مطالعات غیر کارآزمایی بر اساس نظر PEO از روش Dan and Silvester استفاده می شود که شامل:

• $P =$ جامعه

• $E =$ مواجهه

• $O =$ پیامد

ادامه ...

- در مطالعات کیفی رویکرد PICo است
- $P =$ جامعه
- $I =$ پدیده مورد علاقه
- $Co =$ زمینه مطالعه یا Context است

مرحله دوم: تدوین معیار های ورود و خروج

- معیار های ورود بر اساس موارد زیر تعیین می شود.
  - نوع مطالعه
  - افراد
  - مداخله یا مواجهه
  - زبان
  - ...
- باید در انتخاب معیار ها نوعی hierarchy رعایت شود

ادامه ...

- در مطالعات کیفی برای معیارهای ورود می توان همه انواع مطالعات یا فقط روش خاصی مثل فنمنولوژی یا ... را وارد کرد
- در معیارهای ورود می توان محدوده زمانی مشخص کرد
- زبان هم می تواند جزء معیارهای ورود باشد
- معیارهای دیگر می توانند مرتبط با افراد با مشخصات جمعیت شناسی خاص باشد مانند: جنس، سن، نژاد، سطح سواد، محل بستره و ...

ادامه ...

- معیارهای خروج: هر مورد خاصی که مقاله را خارج کند
- مثلا در مورد کارآزماییها هر مداخله ای که با مداخله دیگری همراه باشد حذف می شود و ...
- معیار ورود برای مداخله یا مقایسه می تواند narrow یا broad باشد
- می تواند گروه مداخله داشته باشد یا نداشته باشد

ادامه ...

- در مطالعه کیفی پدیده مورد علاقه مد نظر است
- در خصوص معیارهای ورود برای پیامد:
- پیامد مورد علاقه مانند بقاء، رخداد خاصی و ...
- پیامد بیمار محور مانند درد، رنج، استرس
- اثرات حاد یا مزمن: زخم بستر، پنومونی وابسته به ونتیلاتور
- پیامدهای اقتصادی مانند هزینه و ...
- پیامد می تواند یک یا چند مورد باشد اما نباید بیشتر از ۷ مورد باشد

مرحله سوم: انجام جستجو

- جستجوی بدون خطأ و کامل سنگ بنای اصلی مرور سیستماتیک است
- باید در تیم پژوهش یک فرد آشنا به جستجو در منابع کتابخانه ای برای مرور سیستماتیک وجود داشته باشد
- عناصر جستجو:
- تشخیص کلید واژه ها
- استراتژی: استفاده از OR، and و Not
- پایگاه داده ها
- جستجوی دستی مجلات
- Foot notes
- استفاده از gray literatures مانند مقالات و پایان نامه های چاپ نشده طی تماس با افراد

ادامه ...

- جستجو باید قابلیت تکرار داشته باشد
- برای جستجو باید پایگاه داده های اصلی شناخته شود
- مثلا در پرستاری چهار پایگاه داده اصلی داریم:

Ovid •

Medline •

CINAHL •

Embase •

ادامه ...

Science direct •

Scopus •

Web of sciences •

Advanced search - PubMed - NC

https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/advanced

NCBI Resources How To Sign in to NCBI

PubMed Home More Resources Help

PubMed Advanced Search Builder

((exercise[Title/Abstract] AND dialysis[Title/Abstract]) AND Iran[Affiliation])

Edit Clear

Builder

AND	Title/Abstract	exercise	Show index list
AND	Title/Abstract	dialysis	Show index list
AND	Affiliation	Iran	Show index list
AND	All Fields		Show index list

Search or Add to history

History

There is no recent history

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.

((exercise[Title/Abstract]) AND di

+

- X

https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed?term=((exercise%5BTitle%2FAbstract%5D)%20AND%20dialysis%5BTitle%2FAbstract%5D)%20AND%20Iran%5BAffiliation%5D

NCBI Resources How To

PubMed.gov

US National Library of Medicine
National Institutes of Health

PubMed

((exercise[Title/Abstract]) AND dialysis[Title/Abstract]) AND Iran[Affiliation]

Search

Help

Create RSS Create alert Advanced

Article types

Clinical Trial

Review

Customize ...

Text availability

Abstract

Free full text

Full text

Publication dates

5 years

10 years

Custom range...

Species

Humans

Other Animals

[Clear all](#)

[Show additional filters](#)

Format: Summary ▾ Sort by: Most Recent ▾ Per page: 20 ▾

Send to ▾

Filters: [Manage Filters](#)

Search results

Items: 10

[The Effect of Stretching Exercises on Severity of Restless Legs Syndrome in Patients on](#)

1. [Hemodialysis.](#)

Aliasgarpour M, Abbasi Z, Pedram Razi S, Kazemnezhad A.

Asian J Sports Med. 2016 Jun 11;7(2):e31001. doi: 10.5812/asjsm.31001. eCollection 2016 Jun.

PMID: 27625757 [Free PMC Article](#)

[Similar articles](#)

[Effects of aerobic exercise on blood glucose in continuous ambulatory peritoneal dialysis patients.](#)

2. Shahgholian N, KarimiFard O, Shahidi S.

Iran J Nurs Midwifery Res. 2015 Mar-Apr;20(2):165-70.

PMID: 25878690 [Free PMC Article](#)

[Similar articles](#)

[Comparing the effects of active and passive intradialytic pedaling exercises on dialysis efficacy,](#)

3. [electrolytes, hemoglobin, hematocrit, blood pressure and health-related quality of life.](#)

Musavian AS, Soleimani A, Masoudi Alavi N, Baseri A, Savari F.

Nurs Midwifery Stud. 2015 Mar;4(1):e25922. Epub 2015 Mar 20.

PMID: 25830161 [Free PMC Article](#)

[Similar articles](#)

Activate Windows

Go to Settings to activate Windows.

گاپد لاینهای سرچ

- برای کارآزمایی بالینی ها: Consolidated Standards of Reporting Trials (CONSORT)
- برای مطالعات مشاهده ای: Metaanalysis of Observational Studies in Epidemiology (MOOSE)
- برای مطالعات اپیدمیولوژی: Strengthening the Reporting of Observational Studies in Epidemiology (STROBE)

4

AliRe...

HELP:

1. **Submit Review:** Reviewer of the manuscript is able to submit his/her comments via "**Submit Review**" button.

2. Reviewers Guidelines:

- o General Checklist for all types of Studies
- o STROBE Checklist for CROSS-SECTIONAL studies | more info
- o STROBE Checklist for CASE CONTROL studies | more info
- o STROBE Checklist for COHORT Studies | more info
- o STROBE Checklist for Observational studies | more info
- o CONSORT Checklist for RANDOMIZED TRIALS | more info
- o PRISMA Checklist for Systematic reviews and META ANALYSIS | more info
- o Critical Appraisal of META ANALYSIS
- o MOOSE Checklist for META ANALYSIS
- o STARD Checklist for DIAGNOSTIC ACCURACY | more info
- o TREND Checklist for BEHAVIORAL and Public Health Interventions | more info
- o REMARK Checklist for Tumor Marker Prognostic Studies | more info
- o COREQ Checklist for Qualitative Research: Interviews and Focus Groups | more info
- o CARE Checklist for CASE REPORTS | more info
- o AGREE Checklist for Clinical Practice GUIDELINES | more info

3. **Reviewer Instructions:** Refer [here](#)

مرحله چهارم: انتخاب مقالاتی که در مرور سیستماتیک باید وارد شود ارزیابی اولیه

- **حداقل دو پژوهشگر** نیاز دارد که جدآگانه بررسی کنند
- بررسی **عنوان و چکیده** و بررسی میزان تناسب هر مقاله با سوال پژوهشی اولیه و معیارهای ورود و خروج
- هر اختلاف نظری باید بررسی شود و در صورت عدم توافق عدم توافق باید توسط شخص سوم ذکر شود
- بعد از مرحله وارد مرحله ارزیابی نقادانه می شود و فول تکست مقالات بررسی شود

ارزیابی نقادانه

- در مرحله **ارزیابی نقادانه** از شاخصهای استاندارد (**جهت ارزیابی کیفیت**) استفاده می شود که سوالات آن معمولاً به صورت بُلی و خیر، و ... است
- این مرحله هم **توسط دو نفر** انجام می شود
- بخش نهایی مرحله ارزیابی نقادانه وارد کردن یا خارج کردن مطالعه است
- مطالعات خارج شده و علت خارج کردن مطالعه در این مرحله باید در گزارش نهایی آورده شود همچنین در مقاله

ادامه ...

- هدف ارزیابی نقادانه این است که:
- آیا تمرکز پژوهش بر روی سوال مطالعه است؟
- آیا مطالعه تعداد نمونه کافی دارد؟
- چگونه نتایج ارائه شده است؟
- نتایج اصلی آن چه بوده است؟

Examples of Critical Appraisal Tools for Randomized Controlled Trials

Name	Type	Number of Items	Suggestions for Scoring
CASP	Checklist	10	No
Joanna Briggs Institute	Checklist	10	No
QUORUM	Checklist	14	No
CEBM	Checklist	17	No
Jadad	Flow diagram	5	Yes

Note. CASP = Critical Appraisal Skills Program; CEBM = Centre for Evidence-Based Medicine; QUOROM = Quality of Reporting of Meta-Analyses.

مرحله پنجم: خارج کردن داده ها

- توسط دو پژوهشگر انجام می شود
- نیاز به **ابزار خارج کردن داده ها وجود** دارد
- اطلاعات شامل:
- اطلاعات مرتبط با متداولوزی: طراحی مطالعه، هدف، دوره مطالعه، بلایندینگ و ...
- اطلاعات مرتبط با نمونه ها و محل: حجم نمونه، اطلاعات جمعیت شناسی، معیار تشخیصی، محل جغرافیایی و ...
- اطلاعات مرتبط با مداخله: تعداد گروهها، تعداد مداخله ها، جزئیات هر مداخله ای
- پیامدهای مورد بررسی
- نتایج
- نتیجه گیریهای کلیدی نویسندهان

مرحله ششم: سنتز داده ها

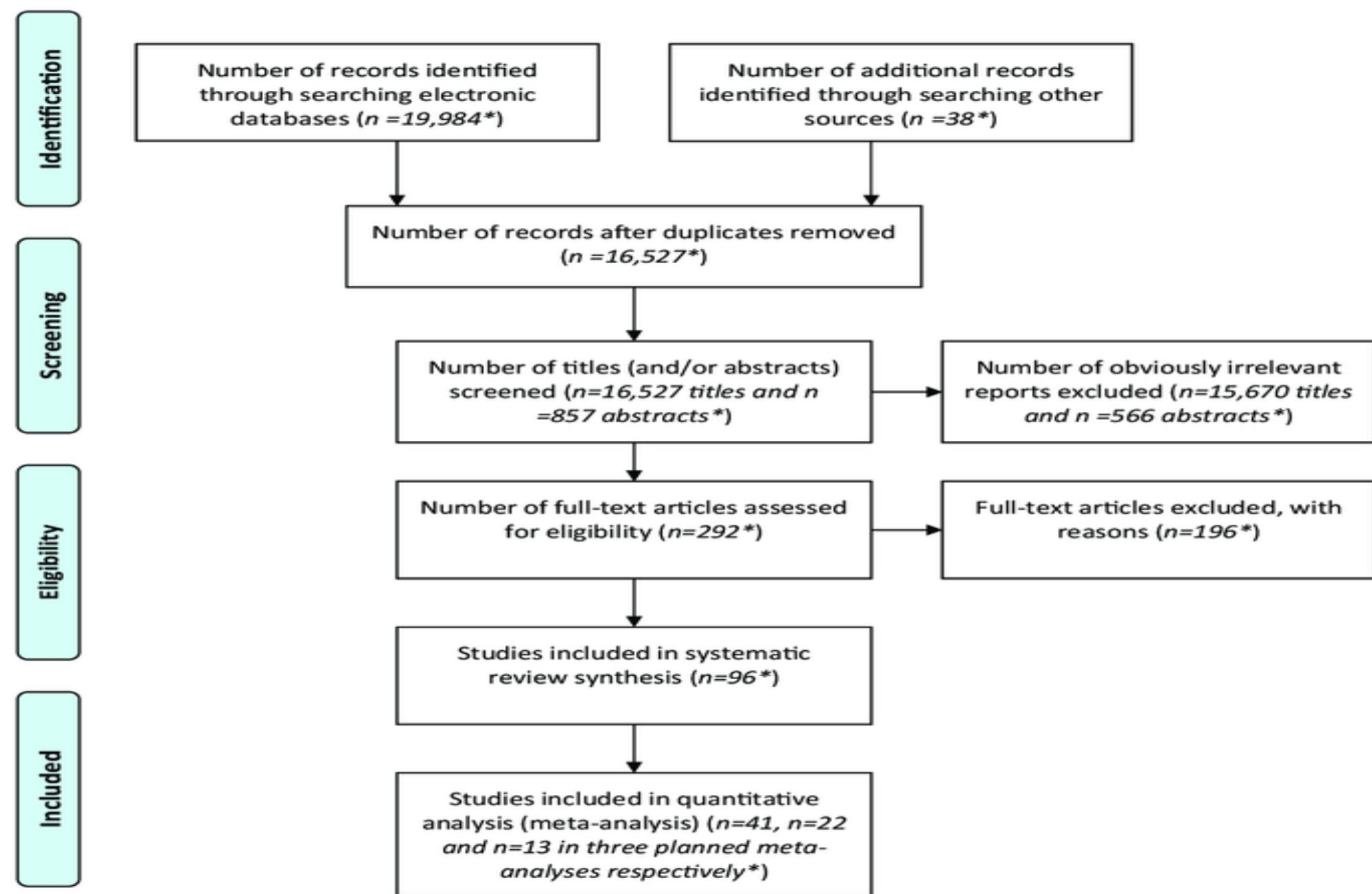
- هدف از مرور سیستماتیک فقط بیان داده ها نیست بلکه باید سنتز داده ها نیز صورت گیرد
- خلاصه یافته ها باید ذکر شود
- سه نوع سنتز وجود دارد: **متاآنالیز، متاسنتز، سنتز روایتی و توصیفی**

مرحله هفتم : توصیه برای مطالعات دیگر

- سطح شواهد داده ها را مشخص می کند
- محدودیتهای مطالعات را بیان می کند
- محدودیتهای زبانی

مرحله هشتم: آپدیت کردن مرور سیستماتیک

- مرور سیستماتیک دانش تجمیعی است
- بر اساس نوع علم و اهمیت موضوع آپدیت متفاوت است
- معمولاً بین ۲ تا ۵ سال مناسب است

Adapted from Moher¹²⁷

*Data summarised from results of the search from example Cochrane review (Pollock et al.⁷⁰)

موفق باشید